

PROBLEMELE ȘI PERSPECTIVELE SECTORULUI FORESTIER AUTOHTON

D.Galupa, V.Sverdlic

Universitatea Tehnică din Moldova

INTRODUCERE

Pădurea necesită o gospodărire complexă și unitară în strânsă legătură cu alte resurse naturale. În condițiile unei gestionări prudente și raționale pădurea poate oferi beneficii economice și sociale constante, fără a diminua funcționalitatea ei ecologică.

1. IDENTIFICAREA PROBLEMELOR

Condițiile staționale aspre din sudul republicii, arșițele și lipsa de precipitații în mai mulți ani consecutivi, focarele de dăunători, pășunatul excesiv, întârzierea lucrărilor de îngrijire au contribuit la o înrăutățire substanțială a situației managementului forestier în republică. În aceste condiții se impune o atenție deosebită asupra calității lucrărilor silvotehnice de conducere a arboretelor, a lucrărilor de exploatare-regenerare naturală din semințe, a lucrărilor de ajutorare a regenerării naturale din semințe, precum lucrările de reconstrucție ecologică a arboretelor necorespunzătoare productiv menite să contribuie la creșterea productivității și sporirii funcțiilor protective a pădurii.

Pădurea necesită o gospodărire complexă și unitară în strânsă legătură cu alte resurse naturale. În condițiile unei gestionări prudente și raționale pădurea poate oferi beneficii economice și sociale constante, fără a diminua funcționalitatea ei ecologică.

La Congresul XI Mondial Silvic (Turcia, 1997) cu tematica "Silvicultura pentru dezvoltarea durabilă - direcția spre secolul XXI." D.A. Harckarik în raportul său "Viitorul silviculturii mondiale: gestionarea durabilă" menționa: "Trebuie să fie clar, ecosistemele forestiere vor fi stabile numai atunci când volumul întreg al produselor și serviciilor silvice se va realiza. Menținerea și dezvoltarea pădurilor trebuie să fie mai profitabilă decât nimicirea sau degradarea lor și folosirea terenurilor în alte scopuri".

Insuficiența resurselor forestiere atât cantitativă, precum și calitativă, influențează starea altor resurse naturale (solurile, calitatea apelor, microclimatul, peisajul național și, mai ales, cel rural) și, totodată, sunt factori limitativi ai dezvoltării economice ai sectorului forestier și a economiei naționale.

Actualmente, problemele cu care se confruntă pădurea și sectorul forestier național țin de domeniul conservării biodiversității forestiere, conversiunea pădurilor naturale fundamentale de la regim crâng la regimul codru și gospodărirea în continuare a acestora în regimul codru, creșterea stabilității pădurilor la schimbările climatice, sporirea productivității arboretelor și utilizarea la un grad cât mai înalt a produselor pădurilor.

Din alte probleme ale sectorului forestier menționăm că starea actuală a fondului forestier se caracterizează printr-o diminuare a rezistenței biologice a formațiunilor silvice, influențate de condițiile aride din ultimii ani și alți factori distructivi, care condiționează dezvoltarea în masă a dăunătorilor forestieri și a altor procese patologice. Suprafața anuală a focarelor de dăunători-defoliatori constituie 50-80 mii ha, adică 16-22% din suprafața împădurită. Pe o suprafață de 30-40 mii ha pericolul defolierii arboreturilor depășește nivelul critic și necesită aplicarea tratamentelor de combatere.

Impactul economic cauzat de defolierii arboreturilor constituie 2,5 mil lei (circa 200 mii m3 masă lemnoasă) anual. Procesele de defoliere a arboreturilor conduc la slăbirea lor biologică, ulterior au drept consecință degradarea și uscarea pădurilor pe suprafețe considerabile.

În condițiile create eforturile serviciului silvic sunt orientate spre perfecționarea metodelor de evidență și cercetare a dăunătorilor și maladiilor pădurii, trecerea la o treaptă mai contemporană și calitativ nouă a cercetărilor silvo-patologice, efectuarea măsurilor de profilaxie și de lichidare a focarelor dăunătorilor defoliatori. A fost elaborată și implementată în procesul tehnologic o metodă modernă de efectuare a evidenței și cercetării focarelor de dăunători pe traseele silvopatologice, ceea ce permite cu certitudine de a controla situația în fondul forestier.

Generalizînd, putem face concluzia:

- sărăcia unei țări contribuie la degradarea resurselor forestiere, micșorarea suprafețelor cu vegetație forestieră, a productivității pădurilor, amplificarea fenomenelor de deșertificare;

- Degradarea resurselor forestiere duce la sporirea sărăciei populației și a țării în întregime. Pericolul acestei degradări poate fi intrarea într-un colaps ecologic și social.

Pierderile vegetației forestiere sunt cele directe - în bioproducție, precum și indirecte - de la diminuarea influențelor ecoprotective acordate de

păduri și perdelele forestiere: diminuarea eroziunii, protecția surselor de apă și râurilor, diminuarea efectelor negative ale factorilor climaterici dăunători (seceta, înghețurile, calamitățile naturale). Spre exemplu, un hectar de perdele forestiere de protecție a câmpurilor poate spori roada culturilor agricole pînă la 20-25%.

Problemele legate de pădure și silvicultură sînt adeseori confundate, uneori și de specialiști. Pădurea este o resursă naturală, renovabilă și care se dezvoltă conform legiților biologice. Silvicultura este o ramură a economiei naționale, care gestionează pădurile și care firesc se dezvoltă în conformitate cu legițile și realitățile economice. Legătura între aceste două este foarte strînsă, interesele lor fiind interdependente, dar nu întotdeauna coincid.

Printre problemele principale ale sectorului forestier din Republica Moldova, care s-au aprofundat pe parcursul ultimilor ani, sunt:

- reducerea diversității biologice a ecosistemelor forestiere și speciilor din biocenoză;
- gradul scăzut de împădurire a teritoriului insuficient pentru menținerea unui echilibru ecologic constant;
- înrăutățirea stării de vitalitate și sănătate a pădurilor;
- răspândirea speciilor adventive și invazibile;
- gradul înalt de dispersare a trupurilor de pădure amplasate neuniform, lipsind practic coridoarele forestiere necesare de interconexiune, care au o deosebită importanță atât pentru viabilitatea fondului forestier ca atare, cît și pentru protecția biodiversității, solurilor, apelor etc.

2. IDENTIFICAREA PERSPECTIVELOR

Alt aspect al factorului economic constă în prognoza privind perspectivele resurselor forestiere în condițiile creșterii bunăstării. Așa cum ne demonstrează experiența altor țări creșterea economică este legată de creșterea consumului de produse ale pădurilor, inclusiv lemnoase, nelemnoase și influențe ecoprotective. În țările dezvoltate consumul de produse lemnoase constituie circa 1 m³ pe cap de locuitor (inclusiv produse de țară, carton, hârtie etc.). În Republica Moldova consumul actual constituie 0,1 m³/locuitor/an. Utilizarea excesivă a resurselor lemnoase justificată de momentele grele nu face decât să dărâme suportul bunăstării viitoare și s-o îndepărteze. Gestionarea resurselor forestiere și utilizarea lor poate fi efectuată numai reieșind din interesele strategice și de lungă durată ale țării.

Privind în perspectivă, ultimele estimări ale FAO indică pentru anul 2015 o creștere a consumului combustibilului lemnos pînă la 2,35 miliarde de metri cub, după care consumul va

deveni staționar, datorită faptului că ridicarea eficienței arderii lemnului va compensa cererea de combustibil lemnos. Pentru alte scopuri, FAO estimează un nivel al consumului cifrat la 2 miliarde de metri cub în 2015 și la 2,4 miliarde de metri cub în 2030.

După părerea noastră, pentru redresarea situației în sectorul forestier autohton trebuie întreprinse următoarele măsuri:

1. Starea actuală a unor suprafețe considerabile de păduri este o consecință a impactelor naturale (uscarea în masă, chiciura, etc.) și gospodăririi în trecut cu 2-3 secole în regimul crîngului cu regenerarea din lăstari de generația III—IV (V), care necesită măsuri urgente de protecție de boli și dăunători, de menținere și ameliorare prin tăieri de produse principale (tăierile de regenerare, conservare și reconstrucție ecologică).

2. Pentru redresarea stării pădurilor continuarea implementării și perfecționării tehnologiilor aplicate de regenerare, conservare și reconstrucție ecologică a tăierilor de produse principale. Lucrările și tehnologiile tăierilor de produse principale corespund legislației în vigoare și scopurilor de conservare și ameliorare a pădurilor. Căile de realizare sunt regenerarea naturală, ajutorarea regenerării naturale, culturile forestiere.

3. Extinderea tăierilor de produse principale (regenerare, conservare și reconstrucție ecologică), argumentate științific pe suprafețele fondului forestier reieșind din necesitățile de ameliorare ale pădurilor.

4. Revizuirea și concretizarea vârstelor exploatabilității a principalelor specii forestiere în scopul asigurării continuității pădurilor, amplificării exercitării funcțiilor ecologice și sociale și valorificării mai ample a creșterii masei lemnoase.

5. Continuarea colaborării între Agenția pentru Silvicultură „MOLDSILVA” și instituțiile Academiei de Științe a Moldovei în scopul elaborării și perfecționării tehnologiilor de regenerare, conservare și reconstrucție ecologică a pădurilor existente, efectuării monitoringului integrat.

Managementul forestier necesită o remodelare în scopul asigurării gestionării durabile a fondului forestier, extinderii terenurilor cu vegetație forestieră, aducându-și aportul său în dezvoltarea localităților rurale, reducerea sărăciei, asigurarea echilibrului ecologic, ameliorarea peisajului național și a condițiilor de trai, contribuind la dezvoltarea durabilă a Republicii Moldova.

Bibliografie

1. *Datele ASS „Moldislv”*.

Recomandat spre publicare 07.05.2007